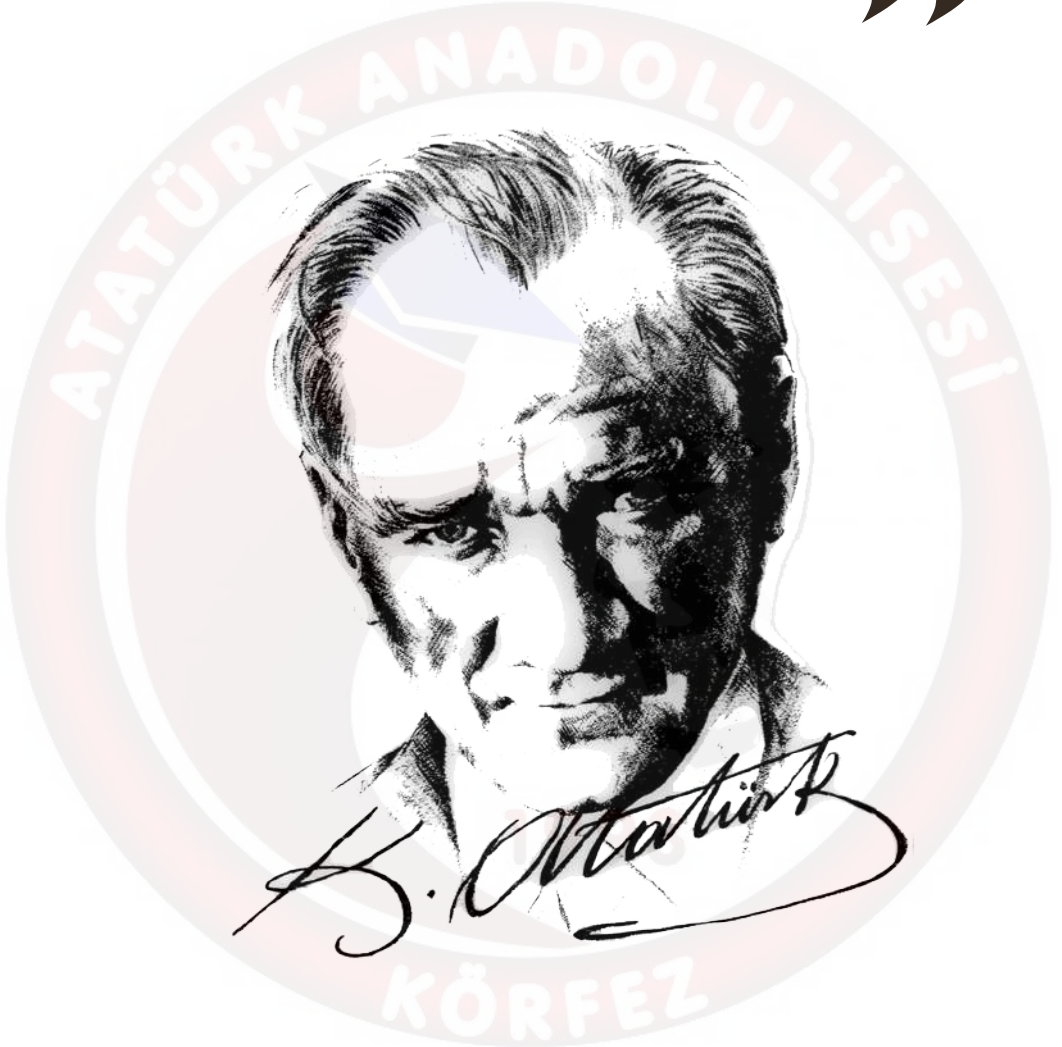

KAL'AN

A T A T Ü R K ' T E N

editör
ayşe çay
alpay elik

eser inceleme
efendi sargın
süheyla güdeloğlu
süleyman görmüş
vildan özmen

tasarım
alpay elik

iletişim
ataturktenkalan@gmail.com

çizimler
görsel sanatlar kulübü

ATATÜRK'TEN KALAN KÜLTÜR SANAT DERGİSİ. SAYI BİR

03

editörden
yazının var ettiği

04

beyaz düşler ve kayıp yıllar
ayşe çay

08

■■■■■■■■
cemil gören

13

soğuk bir aralık günü
miraç dursun

18

vatan aşkı
zeynep sude günc

20

içimdeki izler
serdar konca

22

geride kalanlar
meryem şahin

24

kültür
feyza nur çalış

26

kardeşlik üzerine
almira çakır

27

kocaeli'nin tarihi
göksu çelik

31

büyük gize sfenksi
nursena çiçek

33

english jokes
ebru&ela

34

sinema köşesi
delfin rojin yanar

36

yakınların uzaklığı
helin eylül demir

38

gökyüzü, yıldızlar ve ben
zeynep bakdur

40

zamanın derinliği
zeynep bakdur

41

gardıyan
serdar konca

42

kağıttan uçaklar
serdar konca

43

hep sen
süheyli

44

şubat
flanör

İÇİNDEKİLER

editörden

yazmanın var ettiği

Yaşadığımız dünyada her şeyin çok hızlı tüketildiği bir dönemde, yazmak ve okumak belki de elimizde kalan ve bizi insan olmaya yaklaştıran en önemli uğraşlardır. Kendimize dönmek, kendimizi dinlemek ve içimizdeki "ben"liğimizi beslemek artık çok uzak bir özlem gibi geliyor kulağa. Bu yüzden mi kendimizi gurbette hissediyor ve yabancılaşıyoruz? Kendimizden kaçmak için daha çok tüketmek istediğimiz bir döngüde yaşıyoruz. İşte bu yüzden okumak ve yazmak, hayatımızı anlamlı kılan en önemli araçlar olarak bizi bekliyor.

Özellikle genç yaşlarda kendimizi var etmemiz ve anlamlı bir hayatın imkanına sahip olmamız, okumak ve yazmaktan geçiyor. Bu yüzden böyle uğraşların içinde olmak aslında hiç de hafife alınmaması gereken bir var olma çabasıdır.

Bir okul dergisi olarak sürekli yaratmanın verdiği özgürlüğe ulaşmak, kendimizle baş başa kalmak, başkalarına dokunmak ve onlara ilham vermek; hayatın en büyük zenginliklerindedir.

Önceki miraslarımıza da sahip çıkarak başlattığımız bu okuma, yazma ve anlama çabasını Körfez Atatürk Anadolu Lisesi'nin öğrencileri ve öğretmenlerinin çıkarttığı Kal'an Dergi olarak taşımamızın gururunu yaşıyoruz. Bu oluşuma emek veren tüm öğrencilere ve öğretmenlere sonsuz bir teşekkür borçluyuz.

Hepinizi bu çabaya ortak olmaya davet ediyoruz. Yazmanın ve okumanın gücüyle kendi hikayelerimizi bulalım ve paylaşalım.

İyi okumalar!

beyaz dūřler ve kayıp yıllar

ayşe ay

İki yıl askerlik... Anasını, ağabeyini ve kız kardeşlerini çok özlemişti. Bunun yanında çok özlediği biricik arkadaşı Adnan ve yâri olan Feride de vardı. Burnunda tütüyordu hepsi. Zeytin gözleri, kestane rengi saçları kavuran sarı topun altında daha da dikkat çekiyordu. Yuvarlak enesi, hafif kemerli burnu ve çekik gözleriyle etrafı izliyordu. Tozlu ayakkabılarını elinden geldiğince temizlemiş ve gömleğinin sökük kısımlarını dikmişti. Otobüsten ineli daha 15 dakika olmuştu. Askerden yeni dönmesine rağmen hantallaşmıştı iyice. İnce sendelemiş ve her şeyi yadırgamıştı. Kumlu toprağını, ayrı kokan havasını... İnsanları nemli zeytin gözleriyle süzdü. Memleketine döndüğü için otobüste biraz ağlamıştı. Hava da bulut yoktu; sarı top her şeyin üstüne nüfuz ediyordu. Başta ne yapacağını bilemedi. Dinlenmeye devam ederse beyni kaynayacaktı. Gücü olsa anasına koşacak, ağabeyinin elini öpecek ve kız kardeşlerine sıkı sıkı sarılacaktı. Oysaki köye uzun bir yolculuğu daha vardı. Minibüslerin olduğu yere doğru yavaşça yürüdü. Kahvehanenin önünden geçerken içeridekileri izliyor, ne yaptıklarını anlamaya çalışıyordu. Bu sıcakta herkes çaylarını yudumluyor, başını kaldırmadan oynuyordu. İçeri girme konusunda tereddüt yaşadı. Korkuyordu. Gölgecik bulduğu bir yere tabure çekti. Kahvehane sahibinden buz gibi bir su istedi. Bu sıcakta çay içmeye cesaret edemedi. Suyu geldiğinde başına dikti. Boğazından kayıp gitti soğuk su. Dibinde biraz kalınca onu da başına döktü. Minibüs kim bilir kaç saate gelecekti. Küçücük bir ilçeydi burası. Gezip tozacak yer de yoktu. Kahvehanede oturanlara bakıyor, onları izliyor, içeriye girmeye korktuğundan yerinden kıpırdamıyordu. Güneş oturduğu yere doğru geldi, sessiz bir düşman gibi. Sait, insanları izlediği için bir süre sonra güneş'i hissetmedi. Yavaş yavaş göz kapaklarına taş bağlandığını ve aşığıya çöktüğünü düşündü. Ardından başı dönmeye ve midesi bulanmaya başladı. Çok geç kalmadan

dünya ile irtibatı kesildi. Yere yığıldı. Gözünü açtığında koca bir çınarın altındaki gölgede uzanıyordu. Ancak etrafında kimse yoktu. Yavaşça doğruldu. İnsanlık öldü mü? Gerçekten hiç kimse gelmedi mi Sait'in başına? O kadar taşıdılar ama beklemediler. Her şey değişmiş demek ki. Saatine baktı. Üç saat! Aman Allah'ım, cidden üç saat yatıyordu! Panikle etrafına baktı. Neyse ki minibüsler çok uzağında değildi. Koşarak gitti minibüsleri yıkayan adamın yanına,

"Ağam, Yalnızcabağ'a giden minibüs nerededir?"

Adam parmağıyla işaret ederek:

"Teee ilerdeki minibüsü gördün mü? Hah, işte onun berisindekidir aradığın."

Sait dediği yere gitti, baktı minibüse, kimse yok. Uzakta üç adam dikilmiş, konuşmadan Sait'i izliyorlar. Kısa boylu ama geniş omuzlu adam Sait'e seslendi,

"Yarım saate kalkarmış, bekleme orada."

Sait yanlarına geldi, yaklaştıkça daha garip göründü gözlerine onlar. Biri uzun boylu, düşük omuzları olan kepçe kulaklı bir adamdı. Kocaman gözlükleri vardı ve dudağının altında büyümüş bir beni vardı. Diğer kişi kısaydı ama çok sinirli duruyordu. Belki beklediği için, belki de mizacı böyleydi. Siyah saçları onu pek farklılaştırmıyordu. Diğerleri çirkindi; sarışın bir çirkin. Sait'in gözü sürekli ona kayıyordu, gereksiz bir şekilde geriordu onu. Uzun olan Topçu İbrahim'miş. Kısa olan Bannak Hasan, diğeri ise Tüfekçi Osman. Bannak döndü Sait'e:

"Sen kimlerdensin? Tanıdık geldin gözüme."

"Yalnızcabağ'dan Onbaşı'nın oğlu Sait."

"Sakat Ali'nin gardaşı mısın sen?"

"Öyleyim, ağam."

Duyunca bir gülümsedi. Bannak demelerinin nedeni ailenin kısa olmasıymış. Pek hoşnut olmaz ama lakap yapıştı mı çıkmaz. Topçu'nun adı askerlikten kalma. Ballandıra ballandıra anlattığı için öyle kalmış. Tüfekçi ise hiç konuşmadı. Fazla sessizdi. Sait, hayat hikâyelerini büyük bir şaşkınlıkla dinliyordu. Aniden yüksek bir sesle irkildi. Şoför olmalıydı; elinde mendil, ağzını silerek geliyordu, yaylana yaylana. Gevşegin tekiydi. Eşyalarıyla bindiler. Ücretlerini verdiklerinden beri hiç kimse konuşmadı. Sait kendini kötü hissetti. Bu üzüntünün belli bir nedeni yoktu. Kafasını cama yasladı. Yollar bozuk olduğu için en ufak sarsılmada kafasını cama

vuruyordu. Canı yandıkça başını kaldırıyor ama “Bu normal, olur böyle şeyler” diyerek başını geri yaslıyordu cama; ona acı verdiğini bile bile. Koltuğun yayları, derisini geçip Sait'in nedenini bilemediği can sıkıntısına dokunup unutturmuyordu. En son babasının ölüm gününde böyle olmuştu. Anasına bir şey oldu düşüncesi içini kemirmeye başladı. Boğazını, bir yara varmış gibi yakmaya başladı. Karnına sardı çelimsiz kollarıyla. Düşüncelerden çıkamadı. Batan demir, daha çok canını yakmaya başlamıştı. Ruhunu yırtmaya başladı bu sefer. Cam vurdukça demir batıyor, battıkça ağlamaya bir adım yaklaşıyordu. Bannak dürtünce kendine geldi.

“Sait, iyi misin? Başını vurup duruyorsun.”

“İyiyim, ağam, iyiyim.”

“Anlatmak istediğin bir şey varsa anlat, dinlerim. Hem ağa neymiş, ağabeyim ben senin.”

Sait derin bir nefes aldı. O kadar derindi ki ciğerleri oksijenden patlamak üzereydi.

“Babam rahmetli aklıma geldi, ağabey. Ben 10 yaşlarındayken vefat etti. Pek sevmezdim ama büyüğümdür. Öldüğü gün beni böyle bir şey sıkmıştı. Şimdi... Anama bir şey oldu mu diye endişelenirim.”

“Allah'ın izniyle bir şey olmaz. Canını sıkma, babanı neden sevmezdin?”

“Kızardı baya. Diken üstünde kalırdım onun yüzünden. Bağırır çağırırdı. Döverdi çok. Geceleri ağlayarak uyuduğumu bilirim. Ama atan ne yapabilirsin ki? Anama az vurmadi. Sadece mektebe girip bir şeyler öğrenmek istediği için bile.”

Sustu Sait. Başını çevirip camdan baktı. İnci damlaları süzüldü ardından. Ama her şey geçmişti artık. Diğerleriyle çok uzun sürmedi yolculuğu. İlk Topçu inmişti. Sait ondan çok şey öğrenmek istiyordu ama fırsatı kaçmıştı artık. Sonra Tüfekçi. Birer birer azalıyorlardı. Sait, tek günde gördüğü insanları kaybediyordu. Bannak ile yoluna devam etti. Bannak, kendi öyküsünü bitiremeden gelmişti durağına. Sait yalnızlaşmıştı tekrardan. Günün tek kârı yeni insanlarla tanışmaktı. Neyse ki bundan sonraki köy Sait'in köyüydü. Kavrucu sarı top yavaşça yok oluyor, dağların ardına saklanıyordu. Kendi köyünün derme çatma durağında indi. Ağır ağır yol aldı. Görenler Sait'e selam veriyor, o ise Feride'yi düşünüyordu. Daha uzun düşünebilmek için yavaş ve küçük adımlar atıyordu. Yüzündeki ifade, onu çok özlediğini gösteri-

yordu. Nasıl olmasın ki? Sırma saçları ve boncuk gözleriyle karşısında olduğunu düşündükçe içi içine sığmıyordu. Feride de onu seviyordu. Sürekli bakışlarıyla bu mesajı veriyordu. Onların bu davranışı ilkokuldan beri böyleydi. Her zaman tatlı dille yaklaşırdı Feride. Sait'in ise yüreği eriyordu bu davranışlarına. Babasından istemişti. Askerlikten sonra verecekti, söz vermişti. Feride, asker uğurlarken de oradaydı. İnce parmaklarıyla küçük bir not yazmıştı Sait'e: "Seni bekleyeceğim." Feride'nin evine yaklaştıkça davul sesi yükseliyordu. Kapının önünde büyük bir kalabalık vardı. Hava karardığı için bahçe lambaları yakılmıştı. İnsanlar oynuyordu; çocuklar etrafta koşuyordu. Sait bahçe kapısını açtı ve içeri girdi. Ortada, güzeller güzeli bir kuğu insanlarla oynuyordu. Gördüğü kişi Feride'ydi. Üstünde gelinliğiyle geceyi gündüz ediyordu adeta. Süzülüyordu resmen. Sait inanmadı; rüya olması için yalvarıyordu. Bakmaya doyamadığı güzeller güzeli, evleniyordu. Damat ise... Arkadaşı Adnan'dı! Kalbinin durduğunu hissetti. Feride ile göz göze geldiğinde hayatının son bulduğunu anladı. Feride oynamayı bıraktı; sadece Sait'e bakıyordu. Sait ise bakışlarından bile korkuyordu.

devamı bir sonraki sayıda

cemil gören

"Oyun ciddiye alınması gereken tek şeydir."

-- Alpay Elik

I.

7 trenini bekliyorum. Gelmeyeceksin, biliyorum.

İkimiz de trenin taşıdığı insanların belirsiz hayat hikayelerinin her birini tekrar yaşıyor gibi duymayı çok seviyorduk. Henüz varlığından bihaberdim. Belki boşluğun bir varlık olarak kabul edildiği ama karanlığın edilmediği bir dünyada senin de beni bilmeni ve aynı ruhani bütünlüğü kavramanı düşünmekten başka yaşamamanın bir yolu olmadığı için düşünüyordum seni.

Tren rayları köyün iki yanına sıralanmış evleri hayali bir çizgi gibi ikiye bölüyordu. Yalnızca sefer sırasında tel örgüler açılıyor. Karşıya geçmek istiyorum - Yukarı Ağbelen derler burda ama ben karşısı diyeceğim.Daha önce de denedim. Ya keskin bir cesaretsizlik sardı beni ya da annemin babamın üzerine yemin ettirdiği köylüler... Yine deniyorum. Derken ayağım taşa takılıyor, bir iki sendeleyeyen uzun adım atıp savrulduktan sonra yere kapaklanıyorum. Tren geçiyor. Ölü yatan bütün tozlar içime doluyor. Trendeki insanların kokusuyla birlikte kesif bir tat bırakıyor ağzımda. Hava karardı karacak, son tren bu, tozlar kurumuş iyice, sarı bir karanlık yerini donuk bir geceye bırakmak üzere. Köylüler yardıma koşuyor. "Ulan Cemil, kaç kez söylücez sana", "Etme gardaşım bu köyün aynısı ora" "Nedecen de gidecen domuz yavrusu, hasımık biz onlarla" diyorlar. Ezbere bildiğim sözler.

II

Karşıdan, karanlığın ortasından bir pencere yanıyor, ufak güçsüz bir ateş gibi dumanı genzime doluyor; önünden ileri geri hareket eden gölgeler aydınlatıyor etrafı. Kollarıma girip götürüyorlar beni. Anam kapıda karşılıyor. Üstümdeki tozlar olduğu gibi duruyor tabi, başlıyor kalaya. Asıl amacı pataklamak mı yoksa temizle-

temizlemek mi olduğunu bilmediğim bir devinim bu. Bir kadın var, biliyor. Annem kaçınılmaz sonu görüyor ama başka şeylere dönüştürüyor bu düşüncesini. Bazen donatıyor sofrayı: en sevdiğim yemekler, tatlılar, çeşit çeşit börekler sunuyor önüme; bazen derin bir suskunluğa gömüyor kendini: öfkeli bir suskunluk bu ama yine de çok yakında olduğunu hissettiren şefkatli bir kucak gibi sarmalıyor bedenimi, öyle iyi planlanmış bir duruş ki bu kendini bir kafese hapsetmek istiyor insan; bazen de bütün evi dolduruyor bedeniyle, yumuşak bir ter kokusu, isli bir beden... kalın gövdesi hiçbir boşluğa mahal vermiyor, zaman donuyor ve nefes almak güçleşiyor. Basit bir hayatın getirdiği konfor, annemin adanmışlığında anlam kazanıyor. O koca beden ben var olayım diye var, demiştim ya bütün evi dolduran beden -hatırladınız mı? İçine kendinden başka hiçbir şeyin sığmadığı sarkık bir derinin genişlemesinden ibaret. “Kendi” derken, yanlış anlamayın, sonsuz seçenekli dünyanın bir yoluna girmeyi ya da girmemeyi seçen özgür ve bağımsız ruhun inşasını kastetmiyorum, lafın gelişi yani, “O” da diyebilirdim. Ama en çok “Ben” demek yakışır ona, en azından benim ağızımdan.

“Ben sen değilim.”

“Öylesin.”

“Ben benim.”

“Öylesin.”

“Ben O’yum.”

“O olamazsın.”

“Bal gibi de olurum.”

“Sen O olursan, Ben Sen olurum.”

“Banane.”

III.

Serin bir ağustos gecesi idi, erkenden uyandım. Saten güneşliği yavaşça topladım, kızıl bir karanlık gökyüzünü dolduruyordu. Annem uyuyordu hala. Hayret. Kahvaltıyı çoktan hazırlamış olmalıydı. Odadan bildik adımlarla çıktım. Sofayı ekşi hamur kokusu sarmıştı. Geç saate kadar hamur yoğurdu demek. Kadife sesli bir adam konuşmaya başladı birden. Yorgun bir sesi vardı ve uzaktan geliyordu. Kanatları vardı. Avluya doğru ilerledim. Ben yaklaştıkça o da yaklaştı. Güneş öyle bir ışık yaymıştı ki bütün nesnelere olması gerektiği yerdeymiş gibi bir hisse kapıldım. Yuvarlak bir avlumuz vardı. Beton zemin toprak bir çemberin altında yarım ada gibi duruyordu. Toprağın bitiminde yüksek taş duvarlar başlıyor, kimse bizi görmesin istiyorduk. Sanki herkesin her şeyden haberi yokmuş gibi. Adam taş duvarları da aştı; artık burnumun dibindeydi, iyiden iyiye nefesini hissediyordum. Parlak bir beyazlık hakim olmuştu ortama. Üstümüzden geçen bir uçak, gölgesiyle dağıtmıştı parlaklığı. Avluda bir dalgalanma başladı, zemine yapıştı ama bedenim sağa sola bükülüyordu. Adamın nefesi yüzüme vuruyordu, tutunmaya çalışıyordum. Ellerimden kayıyordu. Sakalını tuttum, çektikçe uzuyordu. O yükseldikçe ben düşüyordum. Bir uçak daha geçti, adam kayboldu, ekşimiş hamur kokusu kayboldu, ortalık sakinledi. Avlunun ortasına doğru yürüdüm. İnce mukavva destesine ayağım takıldı, sendeledim. Üzerinde nokta nokta yazılar vardı. Ellerimle okudum, "Halime."

IV.

Dışarıyla tek bağlantım odamdaki küçük dikdörtgen boşluktu. Bütün gün buradan köy meydanını izler, ama aslında tren raylarının titreşimini kestirerek trenin geliş saatini beklerdim. Havayı yararak gelen demir yığının ruhumdaki arzuları -tıpkı tren rayları gibi-- nasıl titrettiğini göremezsiniz ama ah bir bilseydiniz. Uzak bir düdük duyulur önce, ince bir tül gibi yayılır köyün ortasına, arkasından rayları kesen demir ayaklar genişletir zamanı, henüz silüeti görünürken zaman bir bulut gibi içine alır beni, her şey donuklaşır bir anda. Yavaşlar... Yavaşlar... Yavaşlar... Çok geçmeden katı bir siyahlık iyiden iyiye belirginleşir. Esnaf dükkanların kepenklerini indirir, evlerine doluşurlardı. İşte, tüm heybetiyle görünüyor artık. Nereye gitse, giderim, diye geçiririm içimden, küçük pencereden bakarken. Arkasında bıraktığı duman,

bir sonraki sefere kadar ciğerlerimi doldurur. Günlerim birbirinden farkı yoktur. Zaman tanımlanamaz. Bu düşüncelere nereden ulaştım diye düşünürüm bazen? Babamın okuduğu kitaplarda yazar mı bilmem ama onun zihninde bir hapis miyim diye geçiririm içimden.

Aynı günlerden biriydi. Güneşten gelen hüzmeler evimizi dolduruyordu ama köyün kalanı karanlıktı. Ben penceredeydim. Etraf o kadar hareketsizdi ki zamanın durmadığını anlamamı sağlayan tek şey sokak köpeklerinin arada bir sallanan kuyruklarıydı. Serin bir yel esince içim ürperdi. Kafamı hafifçe gökyüzüne kaldırdım. İnce mukavvadan yapılmış büyük bir uçak karanlığın içinden gelerek evimizin üzerine kondu. Sokak köpeklerinin yükünü üstlenen bir hareketti bu. Zaman genişlemişti bir anda. Ardından bir tane daha. Kimi yolunu şaşıyor rüzgar sağa sola savuruyor kimi daha bizim eve varamadan toprağa saplanıp kalıyor kimi de pencereme çok yakın bi yerde duvara saplanıp yere seriliyordu. Giderek şiddeti artan bir hızla ince mukavva uçaklar çoğalmıştı. Sonunda bir tanesi pencereden içeri girdi. Hemen yerden aldım, sağını solunu inceledim; hiçbir şey yoktu. İçini açtığımda eciş bücüş bir şey yazıyordu, “7 trenini bekliyorum.”

V.

Uyandığımda annem başucumdaydı. Yaşlı gözlerle bana bakıyordu. “Babanı gördüm rüyamda” dedi. “Kanatları vardı. Şuncacık olmuş, kuş gibi ordan oraya sekiyordu. Suratı yine aynı surat ama gövdesi kanatlanmış... Uçtukça uçuyor kendine doyuyordu sanki. Derken bir uçak süzölmeye başladı gökyüzünde. Bizimkini pervanesine almasın mı, paramparça oldu yavruca.” Karşılık vermeden dinliyordum. Yavaşça doğruldum. Annem hala ben yataktaymışım gibi boş gözlerle bakıyordu. Bir şeyler mırıldanmaya başladı. Odadan çıkmıştım. Sesler, şimdiden uzak bir geçmişte kalan yabancı bir ninni gibi uzaklaşıyordu benden. Yanıma pek bir şey almamıştım. Kullanışsız bir çantanın içinde eşyalarım; bir iki ince mukavva, bir defter ve bir kalem, üç beş don, iki tişört ve bir de pantolondan ibaretti.

Hızlı adımlarla ilerledim. Etrafta kimse yoktu. Tren gelmek üzereydi ama acele etmedim. Karşıdan bir gölge arıyordu gözlerim. Uzaktan bir düdük ince ince öttü.

KAL'AN

Raylar titremeye başlamıştı. Hala bir gölge arıyordu gözlerim. Karşısı kapkaranlıktı. Gelmek üzereydi tren. İstasyon görevlisi tellerin kapısını açtı. Beni kolumdan tuttu. Ezbere biliyorum yolumu, bırak beni, dercesine sıyrıldım ondan. Tren geldi. Kapısı tam önümde açıldı. Treni delip geçen bir bakış attım karşıya. Hala karanlıktı. Basamakları yavaşça tırmandım, ağır adımlarla yerime doğru yürüdüm. Kabartmaları elleyerek yerimi buldum. Hem hayal kırıklığı hem de beni bekleyen sahipsiz anıların yalnızlığını yaşıyordum. Tren sanırım boştu. Koltuğuma oturdum. Bana birkaç ömür gibi gelen kısa bir andan sonra yavaş yavaş hareket ettik. Trenin açık penceresinden ince mukavvadan yapılmış bir uçak kucağıma düştü. Mukavvayı alıp içini açtım, ellerimle okudum, “Gelmeyeceksin, biliyorum.” Çantamdan kalemimi çıkartıp yazmaya başlıyorum.

7 Treni - 2024

1993

KÖRFEZ

soğuk bir aralık günü

miraç dursun

Havada dudak kurutacak derecede soğuk vardı. En sevdiğim gri montumun ceplerine ellerimi sokuşturmuş anahtarlarımla oynuyordum. Kış ayının kasveti havaya vurmuş olacaktı ki karanlık çökmeye başlamıştı. Etrafta yılbaşı hazırlıklarına başlamış, heyecanla ve birazda stresle koşuşturan insanlar vardı. Aklım eski günlere gitti; o neşeli ailemle birlikte geçirdiğim yılbaşı günlerine...

En önemlisi de sürekli gülümsediğim hayatımda en sevdiğim şeyleri yaptığım, sahte duyguların olmadığı günlere... Şimdi elimde kalan, nefret ederek yaptığım bir iş.

Sahi yeni yıla gireceği için mi heyecanlıdır insan? Yoksa her şeyi geride bırakarak hayatında yeni bir sayfa açacağı için mi? Oysaki yeni sayfada eski sayfanın izi kalmaz mıydı? Kendimle tartışırken zamanın nasıl geçtiğini fark etmemiş olacağım ki apartmanın önüne çoktan varmıştım. Soğuktan hiçbir şey hissetmediğim ellerimle yol boyunca oynadığım anahtarları tek hamlede çektiğimde, aynı zamanda anahtarlığa takılmış montun ipini de çekiyorum. En sevdiğim montum yırtıldığı için bir an telaşlanıyorum ama cebimi yokladığımda yırtık olmadığını fark edip ister istemez tebessüm ediyorum. Tam anahtar deliğine doğru yol almıştım ki kapıyı biri açtı. Bir yumak topuna dönüşmüş bu bedenin ilk bakışta kim olduğunu idrak edemedim. Ama ağzını saran atkı ve başını saran büyük ihtimal kendi yaptığı berenin arasında bir okyanus gibi mavi olan gözlerini gördüğümde kim olduğunu anlamıştım. Karşı komşum Almina... Nezaketten yol verip başımla selamladım. Heyecanlı olduğu her halinden belliydi. Belki uzun zamandır aradığı işi bulmuştur. Aslında gastronomi bölümünü yüksek derecede bitirmiş, yetenekli biriydi. Arada sırada yaptığı yemekleri bana getirir, birlikte yorum yapardık ve genelde benim ağzımdan çıkan tek kelime “mükemmel”di.

Uzun zamandır uyku görmeyen gözlerimin uyku istediği sürekli seyrelmesinden belliydi. Dairenin kapısını açıp salona adımımı atar atmaz bütün fazlalıklarından tek tek kurtulmaya başladım. Telsizi, kemeri ve üniformayı ayrı ayrı koltuklara fırlattıktan sonra en rahat giysilerimi alıp soğuk yatağıma sokuldum.

Yine lanet alarm sesine uyandım. İlk bakışta telefondaki alarmlardan birini açık unuttuğumu zannettim ama yeni yeni açılan gözlerim, telefon ekranında birinin aradığını gördü. Arayan yardımcım Eymen'di.

“Alo Amirim.”

“Efendim yavrurum.”

Yeni uyandığımı sesimden fark etmiş olacak ki, “Uyandırdım galiba kusura bakmayın amirim, önemli olmasa rahatsız etmezdim biliyorsunuz.” dedi

“Mühim değil, ne oldu dökül bakalım.”

“Amirim telefonda konuşmak doğru olmaz konum atıyorum gelseniz iyi olur.”

“Tamam 10 dakikaya ordayım gülüm.”

İnsanlarla samimi konuşmayı çok seviyorum Eymen'de alışmış olacak ki hiç aldırış etmeden telefonu kapattı. Hızlıca üstüme sabahtan kalma üniformamı giyip daireden çıktım. Ayakkabımı giyerken gözüm karşı dairenin kapısına takıldı. Almina daha gelmemişti. “Galiba işi kaptı aferin kızım!” derken apartmandan çıktım. Soğuk geceyle birleşip daha da artmıştı. Hızlıca telefonumu arka cebimden çıkarıp Eymen'in attığı konuma göz attım. Birkaç sokak ötede olan köklü bir yemek işletmesinin konumuydu. Hızlıca oraya vardım. Mekanın önünde aralarında olay yeri inceleme arabasının da olduğu birkaç ekip arabası sırayla dizilmişti. Kalabalığa göz gezdirirken aralarından tanıdık bir yüz çıkıp selam verdi. Bu yardımcım Eymen'di.

“Hoş geldiniz Amirim.”

Selamlaşmayı yarıda kesip hemen bilgi vermeye başladı:

“22 yaşında kadın, üstünden çıkan kimlikte isminin “Almina Çekici” olduğu doğrulandı”

Duraksadığımı fark etmiş olacak ki sordu:

“İyi misiniz Amirim?”

Ekledim:

“Karşı dairemde oturuyor... Sen devam et.”

“Peki Amirim, yapılan incelemelerde kafasına sert bir cisimle aldığı darbe sonucu beyin kanaması geçirdiği tespit edildi. Olay yerinde silaha rastlanmadı.”

Sordum:

“Bu kadar mı?”

“Evet Amirim ne emredersiniz? Olay yerini görmek ister misiniz?”

“Evet bana bir eldiven ver birde restoran sahibini karakola istiyorum işimi bitirip oraya geçeceğim orda görüşürüz.”

“Emredersiniz Amirim. Kolay gelsin.”

Eyvallah der gibi başımı salladıktan sonra eldiveni sağ elime geçirip olay yerine doğru yürüdüm.

Olay müşteri masalarının olduğu yerde olmuştu. İlk bakışta pek bir şey belli olmasa da en ufak detaylar bile çok şey anlatabilir, diye geçirdim içimden. Daha detaylı göz gezdirdiğimde gözüme bütün masalarda olan çiçekler çarptı. Yalnızca tek bir masada yoktu ve cesedin olduğu yere en yakın masaydı. Hemen masanın yanına geçip olayı gözümde canlandırmaya çalıştım. Ceset çıkışa yakın olan tarafta duruyordu muhtemelen kaçmaya çalışıyordu ama kimden? Bir anda aklıma Eymen'in söylediği cümle geldi, “kafasına sert bir cisimle aldığı darbe”. Taşlar yavaş yavaş oturmaya başlıyordu. Her masada olan vazo tek bir masada eksik ve o masa cesedin en yakın olduğu masa. Büyük ihtimalle bir tartışma çıktı ve Almina kaçmaya çalışırken kafasına vazoyla vurdu. Bu da adamın bir silahı olmadığını ve telaşla Almina'nın bir şey yapmasından korkup restorandan çıkmasını diye yaptığını bana düşündürüyordu. Kafamdaki düşünceler devam ederken bir ekip arabasına atlayıp karakola gittim.

Arabadan derin bir iç çekerek indim ve kasvetli karakola girdim. Eymen beni karşıladı ve restoran hakkındaki bütün bilgilerin olduğu bir belgeyi bana teslim etti.

“Ben şunları odamda 5 dakika inceyeyim hemen geliyorum adamın yanından ayrılma.”

Kafasıyla dediğimi onayladığını görünce odama geçtim kapıyı kilitledim ve deri kaplama gıcırdayan koltuğuma oturup ayaklarımı masanın üstüne uzattım ve belgeleri incelemeye başladım.

Belgelerin sayfalarını hızlı hızlı geçerken gözüme bir şey takıldı, “Gıda kontrol belgeleri” başlıklı bu sayfada restoranın kullandığı malzemeleri denetlendiğini ve uygunsuz bir şeyin kullanılıp kullanılmadığını belgeleyen bir ifade vardı. Ve yaklaşık 10 yıldır bu kayıtların tutulmadığını fark ettim. Artık her şey yeri yerine oturmuştu. Hızlıca odadan çıkıp sorgu odasına doğru gittim. Eymen’e bizi yalnız bırak der gibi bakış attıktan sonra odadan çıkarken adamın evinin aranmasını istediğimi belirttim ve restoran sahibiyle baş başa kaldım. Beni görünce ayağa kalkmaya yeltendiğini gördüğüm anda hızlı davranıp sağ elimle omzuna dokunarak gerek olmadığını gösterdim.

“Evet Sadi Bey değil mi?”

Onaylar gibi başını salladı. Gergin olduğu belliydi. Konuşmayacağını anladığımda eklemeye devam ettim.

“Evet Sadi Bey 2000 yılından beri yemek sektöründe faaliyet gösteriyorsunuz doğru mu?”

Yine konuşmak yerine başını yukarı aşağı salladı. Göz teması kurmakta zorlanıyordu, bu da düşüncelerimi dahada güçlendiriyordu. Bundan cesaret alıp devam ettim.

“Bakın çok uzatmak istemiyorum emin olun en sonunda suçlu her zaman bulunur. Sizden tek ricam dahada zorlaştırmayın. Avukatınız gelene kadar konuşmama hakkına sahipsiniz fakat vicdan azabından zamanla kendi kendinizi bitireceksiniz.”

Şaşırmış olduğu çok belliydi ama konuşmamakta ısrarcı gibiydi. Konuşmaya devam ettim:

“Peki, önümdeki belgelerde yaklaşık 10 yıldır gıda kontrolünden geçmediğiniz yazıyor. Size çok pahalıya patlamış olmalı. Büyük ihtimalle yemeklerinizde uygunsuz şeyler kullanıyordunuz.”

Konuşmaya çalıştı ama sesimle bastırdım:

“Daha bitmedi Sadi Bey sakin olun. Bu saf kızı da pis işlerinizi gördü ve parayla onu satın alabileceğinizi zannettiniz ama o güzel yürekli kız bunu kendine yakıştırı-

KAL'AN

madı ve şikayet edeceğini söyleyip restorandan ayrılmaya çalıştı. Sizde işinizden olacağınızdan korkup ani bir şekilde masadaki vazoyla kızın kafasına sert bir şekilde vurdunuz. Kızcağz yerde kanlar içinde yattığını görünce çok korktunuz ve ambulansı aramak yerine kızı orda ölüme terk ettiniz!”

Şaşırmişti ve tam itiraz edecekken kapıyı Eymen açtı, elinde bir muşambanın içindeki kanlı vazo vardı ve ekledi,

“Amirim şahsın evinde bulundu.”

Kafamla adamın tutuklanmasını işaret edince adamı kelepçeledi ve nezarethaneye doğru götürdü.

Eve dönüp işimi iyi yapmamın gururuyla Almina'nın durumuna iç çekip uzun zamandır hasret kaldığım güzel uykuma daldım.

vatan aşkı

zeynep sude güneç

Solmuş çiçekler, yorgun gözler, umutlar hepsi ıslak bir sokak toplanmıştı. Sadık Paşa çaresizce elindeki haritaya bakıyordu, kaygılarının olduğu belliydi. Her biri birbirine bakıyordu. Bu kadar kötü bir savaşın içinde soğuk, yağışlı hava sanki onları kedere sürüklüyordu. Savaş başlayalı neredeyse aylar olmuştu ve yüzlerce şehit verilmişti. Ne kadar yorgun olsalar da birbirlerine yansıtmamaya çalışıyorlardı.

Sadık Paşa; Naime Hanım, Ziya Efendi ve Halit Efendi'ye onlar daha çok küçük yaşta yetim kalınca sahip çıktı. Sadık Paşa çok zeki biriydi. Halk arasında "en sevilen paşa" diye bilinirdi. Ne zaman halk üzgün olsa Sadık Paşa yardımlarına koşardı. Manevi çocuklarının da ruhlarına tek tek vatan sevgisini, yardımseverliğini işledi. Naime Hanım, Halit Efendi ve Ziya Efendi henüz 30 yaşına basmışlardı. Naime Hanım genç bir öğretmendi, öğretmeyi ve öğrenmeyi çok severdi. Ziya Efendi ve Halit Efendi ise devlette çalışıyorlardı. Bu son günler her birini çok üzüyordu artık. Okula gelen öğrenciler yoktu... Naime Hanım içinden bir of çekerek konuşmaya başladı:

— Paşa sorun nedir?

Sadık Paşa gözlerini kaçırarak cevap verdi:

— Düşmanlar... Gittikçe yurdumuzu işgal ediyor.

Bunu herkes biliyordu lakin bu kadar net duymak hepsini kaygılandırmıştı.

Sadık Paşa moralleri yükseltmenin gerektiğini anlayınca ayaklanıp konuşmaya başladı:

— Bugüne kadar ne savaşlar gördük bu ülke kolay kurulmadı kolay da yıkılmayacaktır. Şuan kederlenmenin değil çabalamanın vaktidir.

— Sadık Paşa haklıdır aklımda bir kaç plan var.

— Nedir o planlarımız?

— Onlara kendi içlerinde uğraşacakları olaylar vereceğiz: mesela bir isyan...

— Fakat...

— Biliyorum Halit Efendi, çok tehlikeli... Belki hiçbirimiz sağ kalmayacak ama işgalleri engelleyeceğiz.

Hepsinden onay aldıktan sonra birlikte plan yapmaya başladılar.

— Stephan'a mektup gönderdim yanıt olumlu oldu, dedi Ziya Efendi.

Stephan aslında Türk fakat çocukken İngiliz bir aile onu evlat edinmişti. İngilizlerden bir şey öğrenir öğrenmez hemen bilgiyi Ziya Efendi'ye iletirdi. Bugün kurdukları planda Stephan çok büyük rol oynuyordu. Akşam Stephan İngiliz kimliğiyle gazete basım yerine gitti, etrafını Ziya Efendiler kuşattı. Stephan düşman ülkeler hakkında başta ekonomik olmak üzere birçok konuda eleştiri yazısı hazırladı. Bunları gizlice çoğaltıp Ziya Efendilerle birlikte birçok yere fark edilmeyecek kılıkta dağıttılar. Bu eleştiriler düşman ülkeler arasında ses getirdi, bu sorunlar zaman kazandırmıştı. Sadık Paşa ülkenin birçok yerine haber saldı. Halkımız taarruza geçmeye adım atıyordu. Kadın, erkek, genç, yaşlı, çocuk demeden herkes ülkesi için savaşmaya koştu. Vatan sevgileri gözlerinden okunuyordu. Halit Efendi ve Ziya Efendi düşmanları nasıl etkisiz hale getirebileceklerini düşünüyordu. Karşılarında vatani için her şeyi yapmaya hazır olan insanları görünce düşmanlar yönlerini Sadık Paşa'ya çevirdi. Sadık Paşa'yı kendi taraflarına çekebileceklerini düşündüler. Gece saat 4 civarı her yer boşken sadık Paşa'nın gizli barakasına girdiler. Çok kalabalık oldukları için Sadık Paşa bir şey yapamadan düşmanlar onu yakaladı. Sadık Paşa'ya tekliflerini sundular. Bu duydukları karşısında Paşa küplere binmişti. Sadık Paşa'nın tekliflerini kabul etmeyeceğini anlayan düşmanlar ona milletin mi canını mı dediler? Sadık Paşa tereddütsüz "milletim" dedi. O anda çıkan ölüm sesi sessizdi fakat bir çok kalpten sesleri aldı. Yaşanan ölüm sessizliğinin içinden tek bir ses duyuldu:

"Vatan bende aşk meselesidir, daha çok küçükken tutulduğum bu aşkı ebediyen sürecektir. Vatan uğruna milletimin döküleceği gözyaşı yerine benim kanım aksın. Milletime değen kurşunlar, kalbime isabet etsin. Gözleri umutla parlayan milletim gözündeki ışık bir gün sönerse gözyaşlarım lanetiniz olsun. Yeter ki benim güzel milletim gözlerinizdeki gülüş hiç kaybolmasın."

İçimdeki izler

serdar konca

İçimdeki izler oldukça grift. Bir bilmece gibi. Kalbim bir taş gibi sanki. Taşımaya da mecalim yok. Sorduğum sorular cevapları karşılamıyor. İçimdeki hezeyanları anlatmaya kelimeler yeterli değil. Ben bu büyük girdabın içinde debelenirken, sorunlarım yumak olmuşken hareket noktandan o kadar uzaktayım ki anlatamam. Sözler yüreğimi dağılıyor. Kelimeler ağızda çamurlaşıyor. Maalesef ufak bir tesellim dahi yok. İçimdeki blokları yıkan büyük depremlerim var. Ben, suretimle dağılmış, köhnemiş, metruk bir binayı andırıyorum. Acılar içimde daha ızdıraplı, daha tesirli, daha beni benden alır bir vaziyete dönüşüyor. Korkarım bu halin pek de çaresi yok. Umut mu? Umut her zaman var elbet. Fakat benim için pek yakın görünmüyor. Umut uzaklarda bir düş. Yüzükoyun yatıyor, ölümü bekliyor sanki. Ufka bakan gözlerim sadece hakikate odaklanıyor. Gerçekler, sadece gerçekler var. Ben bu gerçekler ortasında hayallerimin izini düşünüyorum. Hayal, hakikat birbirine girmiş durumda. Çölün ortasında susayan bir bedevi gibi sürekli düşlerle dans ediyorum. İzler arıyorum. Beni doğruya, güzele götürecek doğrular... İzler, izlerle karışmış. Önümüzü bir flu görüntü kaplamış vaziyette. Kendime gelemedim. Kendimi bulamadım. Kendini aramak çok tılsımlı. Ancak bende bu düşünce bile çok çetrefilli bir labirent. İzleri takip etmeye devam ediyorum. Ancak bir yere ulaşacağım konusunda derin endişelerim var. Kendime vaktiyle vermiş olduğum sözlerin hiçbiri tam olarak yerine getirilmiş değil. Kafamın içi bir gayya kuyusu.. Çıkamıyorum. Debelendikçe aşağıya iniyor ayaklarım. İçimdeki tüm duygular hapis. Özgür değil hiçbiri. Sesler, kokular, renkler hür değil.

Yürüdüğüm yollardan izler var içimde. Konuştuğum, görüştüğüm insanlardan; yaşadığım olaylardan izler... Duvarlarda rahneler gibi. Derin çizgiler... Yeni yeni rotalar oluşturuyor zihnim karanlık dehlizlerde. Yaşamımda izler ve bu izlerle bağlı

ibakış açıları... Düşünce tarzları...

Kendimi yıkıp yeniden oluşturmaya çalışıyorum. Büyük bir mücadele bu. Hayat ise bu mücadele sırasındaki hamleler bütünü. Korkular, sevinçler, kederler, nefretler vs. oluşuyor. Yaşanıyor ve sonra yenileri...

Sahip olduklarımı kendime ait sanıyorum. Ancak aslında hiçbiri bana ait değil. Birtakım yansımalar görüyorum. Gerçek mi? Gerçek ötesinde lakin ulaşamıyorum. İzleri takip ediyorum. Ancak izler başka izlerle karışmış. Hangisinin içindeyim bilemiyorum. İşler karışıkça sorular soruyorum. Daha da çetrefilleşiyor yollar. Ben derin yaraları temizliyorum zihnimden. Biri kapanmadan diğeri açılıyor içimde. Daha bir sırlara bulanıyorum sanki.

Konular konular içinde. Birbiriyle ilintili. Birbirinin içinden yeniler çıkıyor, leke büyüyor içimde. Kara bir leke. Gittikçe daha da derinleşiyor. Bir kuyu halini alıyor. İçime açılıyor pencereler. İçimdeki sesler daha bir gürültülü hal alıyor. İçimdeki izleri bulup yok edip elemek istiyorum. Ama ne mümkün! Sadece bir yol, iz düşünüyorum. Fakat ne mümkün! Her şey iç içe, dip dibe. Birbirine yapışık.

Sonuçta izler bir yere gelip düğümleniyor. İnsan olmanın doğal sonucu olarak yaşadıkça umut devam ediyor. Karanlıklar içinde bir mum ve küçük bir ışık. Yüzyılımızın özeti belki de. Değerler iflas etmiş, her şey alt üst olmuş durumda. Bize düşen ise ya yaşamak ya da çekip gitmek..

1993

KÖRFEZ

geride kalanlar

meryem şahin

Hayat insanlara karşı acımasızdır; bazılarını daha adil bazılarını daha sert, kimine yetinmesi için sadece bir fotoğraf karesi bırakır, kimine ise tonlarca anı ve hatıra bırakır. Çok anısı olanın avunması daha kolaydır en azından onunla yaşadığım anlar var, onun sesini biliyorum ve hayatımın bir bölümü onunla dolu diye düşünür ama elinde sadece bir fotoğraf karesi kalanlar -yani çoğu- hayatında eksik olan insanı hiç canlı kanlı görmemiştir. Belki de çok küçükken görmüştür ama hatırlamıyordur. Eğer kaybettiğin bir yakının ise onu tanıyan akrabaların onu sana anlatırlar ve sen de sana ondan kalanlara bakıp onu düşünürsün ama sadece düşünmekle yetinirsin çünkü sadece senin hayal dünyadır artık. Herkesin bildiği gibi gidenler hiçbir zaman geri gelmezler.

İnsanoğlu zamanını iyi değerlendirmelidir. Her istediğimizde sevdiğimiz yanımızda olmayabilir çünkü hayat her zaman tatlı yüzünü göstermez. Seven sevdiğine sevgisini anlatmalı, alınması gereken gönüller alınmalı, olmayacağı belli olan şeyler için boşuna zaman harcanmamalıdır. Sonuçta giden gittiği zaman ne tonlarca anı ne saatlerce kaydedilen ses kayıtları ne de fotoğraf kareleri gidene kalana öleni yaşayana kavuşturur.

KAL'AN

çizim: zeynep çakmak

kültür

feyza nur çalış

Kültür nedir sizce? Bu soruyu sorunca ilk olarak aklınıza ne geliyor? Kültür kelimesi dilimize Fransızcadaki “Cultura” dan geçmiştir. Aynı zamanda Latince “colere” sürüp biçmek anlamına gelir. Kültür kelimesini anlamından çok somutlaştıracak bir örnek verirsek; hayatımıza, daha doğrusu gideceğimiz yola karar veren bir harita gibidir.

Peki, sizce bu harita ne ifade ediyor? Bu harita gittiğimiz yola göre şekillenen bir şey mi? Biz mi ona yön veririz yoksa o mu bize yol gösterir? Haritalar insana, insan da bir yola gereksinim duyar. Aslında insanlara şekil veren yollar değil midir? Önünüze iki seçenek yani yol sunulur, ve siz birini tercih etmek zorunda kalırsınız. Buradan da bir çağrışım kurarsak kültür olmazsa yolumuz da rotamız da bulunmaz.

Kültür, her birey için farklı anlamlar taşıır ama aslında hepimizin hayatında sessiz bir rehber gibidir. Bu rehber, bazen farkında olmadan bizi yönlendirir, bazen de bilinçli kararlarımızda etkili olur. Peki, hiç düşündünüz mü, biz bu haritayı korumak için ne yapıyoruz? Geleneklerimizi yaşatmak adına gösterdiğimiz çabalar yeterli mi? Yoksa modern dünyanın hızında, bu değerler birer birer gözden mi kayboluyor?

Kültür, geçmiş ve gelecek arasındaki tahta bir köprü gibidir. Eğer onu ıslatır yani zarar vererseniz, geçmiş ve gelecek arasındaki o köprü temelden sarsılır. Ama ona iyi bakıp zamanında bakımını yapar ve onu ayakta tutmaya çalışırsanız o köprü asla sarsılmaz ve böylece geleceğinizi geçmişinizdeki gibi diri tutarsınız. Peki bu köprünün temellerini nasıl koruruz? Bu köprüyü sağlam tutmak dilin güçlü kalabilmesiyle mümkün olur. Dil, geçmiş bugün ve gelecek arasında bir bağ oluşturur. Bu nedenle dilimizi korumak

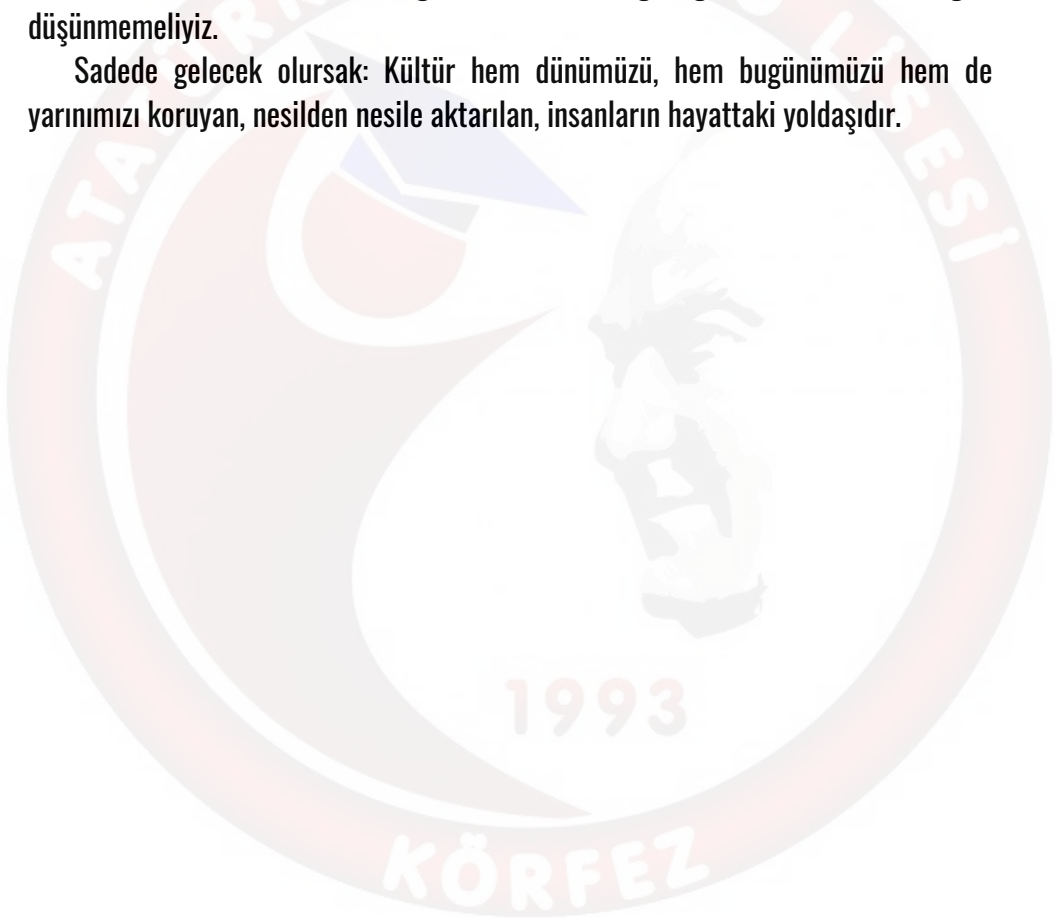

KAL'AN

ve dilimizin zenginliklerini keşfetmek ilk adım olacaktır. Bunu bir kaç adım daha ileriye taşıyacak olursak; kültür festivallerine, yerel sanat ve gelenekleri destekleyici etkinliklere katılmak kültür köprüsünü dimdik tutacaktır.

Kültür, bir anlamda insan ilişkilerinin de temelini oluşturur. Bir toplumda dayanışma, paylaşma ve empati gibi değerler, kültürün etkisiyle şekillenir. Bu nedenle kültürün sadece maddi öğelerden meydana geldiğini ve bizi etkilemediğini düşünmemeliyiz.

Sadede gelecek olursak: Kültür hem dünümüzü, hem bugünümüzü hem de yarınımızı koruyan, nesilden nesile aktarılan, insanların hayattaki yoldaşdır.

kardeşlik üzerine

almira çakır

Kardeşlik denilince aklımıza ilk gelen şeydir kan bağı. Fakat kardeşlik aslında... Kardeşlik kavramını belli bir kalıba uydurmak zordur. Çünkü kardeşlik sadece kan bağı ile ilgili bir durum demek değildir. Biz dostumuza, yani aramızda kan bağı olmayan bir kimseye de kardeşimiz diyebiliriz. Fakat dostluk ile kardeşlik arasında ince bir çizgi vardır: Bu çizgiye güven denilebilir, çünkü iki kavramı ayıran özellik güvendir. Kardeşlik bağı, dostluk bağından daha da öte, daha özel ve anlamlı bir bağıdır.

Dostumuza yaşadığımız problemleri veya bizi mutlu eden olayları, hiç düşünmeden, rahatlıkla söyleyebilir miyiz? Veya söylediğimizi varsaydığımızda, bu durum ileride dile getirilecek bir durum olmaz mı?

Fakat kardeş diyebildiğimiz veya diyeceğimiz kişiyi düşündüğümüzde, çıkarsız olarak konuşulanlar ve beraberinde getirdiği güven hissi ısıtır içimizi. Samimi ve saf gülüşler gerçek kişiliklerimizi de ortaya çıkarmaz mı aynı zamanda? Biz aslında kimiz sorusuna da cevap verir, çünkü kardeşlik dostluktan da özel bir duygudur.

Kötü geçen günün ardından, saf bir sohbetle karşındakine kalbini açmak, içini dökmek ve tamamen kendini kaptırmaktır bu sohbete. Yanında hiç çekinmeden ve hiç endişelenmeden hareket edebilmektir, rahatça bütün duygularını rahatça yansıtabilmektir. Paylaşmak demektir aynı zamanda kardeşlik, fedakârlıklar ister, güven ister, emek ister.

Bazen bir ekmeği, bazen de bir derdi paylaşmaktır kardeşlik.

Bir kimseye "Kardeş" diyebilececek duruma gelebilmek için, o kişinin en başta samimiyetine sonra güvenilirliğine ve çıkar gözetmemesine göre hareket etmez miyiz? Peki, hayatınızda hatta hayatımızda kardeş diyebileceğimiz kimse var mı?

Hâlbuki ne kadar özel ve değerli bir kavram.

kocaeli'nin tarihi

göksu çelik

tarih öncesi/nicomedia dönemi

Asya ile Avrupa kıtaları arasında önemli kara ve demiryolu güzergâhlarının keşiştiği bir yerde kurulan Kocaeli, bugün Marmara Bölgesi'nin ve yurdumuzun en önemli endüstri ve sanayi yerleşimlerinden biridir. Kocaeli'nin tarihi çok daha eski çağlara uzanır. Kocaeli İlkçağda MÖ 377 ve MÖ 67 yılları arasında "Bitinya" adı verilen bir bölgede faaliyet gösteren devletin egemenliğindeydi.

bitinya

Bitinya; bugünkü Kocaeli, Sakarya ,Bilecik ,Bursa ,İznik ,Düzce ,Yalova, Bolu, Bartın ve Zonguldak illerini kapsayan coğrafi alanın Antik Çağ ve sonrasında kullanılan adıdır. Bu bölgede kurulan kentler sırasıyla; Olbia, Astakos, Nicomedia, İznikmid, İzmid ve Kocaeli adlarını almıştır. Strabo, Antik Anadolu coğrafyasını anlattığı Geographika adlı eserinde Mithridates Eupator'u yenen Romalı komutan Pompeius'un yıktığı Pont Krallığı'nın Karadeniz ve Kalkedon ağzına kadar olan bölümlerini Bitinya Krallığı'nın idaresi altına verdiğini, bu bölgede Bitin adlı bir halkın yaşadığını bildirmiştir. Milattan önce 377 ve milattan önce 74 yılları arasında Nikea, bugünkü adı ile İznik, başkenti ile kuruldu. Herodot, Bitinlerin Trakya'dan Anadolu'ya geçtiğini belirtmektedir. Bu kavimler M.Ö. 11. yüzyıl civarında bölgeye göç etmişlerdi. Bitinya bölgesi M.Ö. 7. yüzyıldan itibaren Lidya içerisinde yer almıştır Büyük İskender'in M.Ö. 334 yılındaki Granikos Savaşında Persleri yenmesine kadar da onların yönetiminde kalmıştır. Bitinya Krallığı'nın yıkılıncaya kadar başkenti kalacak bu kente, kurucusundan dolayı Nicomedia adı verilir.

Bitinya kralları

Bas (M.Ö. 377 - M.Ö. 327)

Zipoites (M.Ö. 327 - M.Ö. 279)

I. Nikomedes (M.Ö. 279 - M.Ö. 250)

IV. Nikomedes (? - M.Ö. 64)

Bitinya (Bithynia) döneminden yazılı belge kalamasa da 'Deniz kavimleri' istilası olarak adlandırılan olaylar sonrasında İÖ VIII yy. sonlarında Helenler Anadolu kıyılarına kalan koloniler oluşturmaya başladı. Bu koloniler arasında Megaralılar, İzmit'in güneyinde Başiskele mevkiinde deniz ve kara ulaşımına uygun olduğundan bir liman kenti olarak "Astakos" şehrini kurdu. Trakya'dan gelen Megralıların kurduğu Astakos halkı M.Ö. 262 yılında, bugünkü İzmit'in bulunduğu alanda kurulan bölgeye yerleşmiştir.

roma-bizans dönemi

Roma İmparatoru Diocletian, 284 yılında Nicomedia'yı(Kocaeli) işgal ederek Roma İmparatorluğu'nun başkenti yaptı. Daha sonra bu bölgede hüküm sürmesiyle, Nicomedia uzun yıllar Roma İmparatorluğu'nun başkenti oldu. Bu dönemde şehir, Roma, Antakya ve İskenderiye'den sonra dünyanın dördüncü büyük kenti haline geldi.

Nicomedia, 324 yılında İmparator Licinius, I. Konstantin tarafından Hrisopolis Muhaberesi'nde yenilene kadar Roma İmparatorluğu'nun en önemli kenti olarak kaldı. Konstantin, bu savaşın ardından yakınında bulunan Bizans (günümüzde İstanbul) olarak adlandırılan şehri yeni başkent ilan etti. Ayrıca kente ismini veren I. Konstantin'in Nicomedia(Kocaeli) yakınlarında öldüğü söylenmektedir.

Tarih, 24 Ağustos 358 yılının gösterdiğinde Nicomedia'da büyük bir deprem meydana gelmiş; kentte, çok büyük bir yıkıma yol açmıştır. Felaket bununla sınırla kalmamış, ayrıca depremin ardından büyük bir yangın çıkarak kenti neredeyse yok etme noktasına getirmiştir. Bizans döneminde ise şehir, Bizans'ın düzenlediği seferlerde önemli rol oynamıştır.

selçuklu dönemi

Nicomedia'nın Kocaeli ismine dönüşmesi, yani ilk Türk egemenliğine girmesi Selçuklu döneminde başlar. Selçuklular, mevcut dönemde gece baskınları yaparak kenti kuşatmışlardır.11. yüzyılda Anadolu'da oldukça geniş topraklara sahip olan Selçuklular Nicomedia'yı 1078'de ele geçirdi. Nicomedia bölgesinde yer alan Nikaia (İznik) şehrini de ele geçiren Süleymanşah, burayı başkent ilan etti.Ancak I. Haçlı Seferleri sırasında İmparator I. Aleksios Komnenos bu kenti Selçuklular'dan geri aldı ve aynı dönemde İstanbul'da Latin İmparatorluğu kuruldu. Nikaia İmparatorluğu tarafından geri alınan Nicomedia, Orhan Gazi döneminde 1326 yılında ilk Osmanlı Kaptan-ı Derya Karamürsel Alp tarafından günümüzdeki Karamürsel sahilinde ilk Türk Donanması kurulması açısından ayrıca önemlidir İznik'in Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olmasıyla birlikte kentin önemi iyice arttı.

osmanlı dönemi

Kocaeli, Osman Bey ve oğlu Orhan Bey'in uç beylerinden Akçakoca tarafından 1337 yılında Osmanlı topraklarına katıldı. Nikomedy(Kocaeli) Osmanlı egemenliğine geçtikten sonra, önce İznikmid, daha sonra İzmid (İzmit) adını almıştır. Şehir en parlak dönemine Kanuni Sultan Süleyman zamanında ulaştı. 19. yüzyılda İstanbul-İzmit arasında işleyen ve 1873 yılından itibaren de Haydarpaşa-Ankara güzergâhında faaliyet gösteren demiryolunun kente ulaşmasından sonra Kocaeli'nin ticari ve sosyal yaşamı canlanmaya başladı. Kent, 1888 yılında bağımsız sancak oldu ve ismi İzmit olarak değiştirildi. 1888 yılında Nicomedia, bağımsız bir kent haline geldi. İsmi ise İzmit olarak değiştirildi. Daha sonra bölgeye fatihi Akçakoca'dan dolayı Akçakoca'nın yurdu manâsına gelen 'KOCAELİ' adı verildi.

Kocaeli'nin ticari hayatı bu dönemde oldukça önem kazanır. Evliya Çelebi, Kocaeli hakkında yazdığı Seyahatnâmesinde kentin adıyla birlikte birçok noktada tarihe ışık tutmuştur. Seyahatnâmesinden bir kesit: Bu İzmit Kalesi İstanbul Rumlarının elinde iken 1339 yılında Orhan Gazi zamanında fethedilmiştir. Fethinde zorluk çekildiği için fetih sonrası kale yer yer yıkılmıştır. Bundan amaç kârlerin gücünü kırmak ve bir daha bu kaleyi alma umutlarından vazgeçirmektir.

Halen yıkıntı artığı olarak deniz kıyısında dört köşe, bir kapılı büyük bir kulesi var. İçinde dizdarı ve neferleri var ise de içi gemi alayı ve kerestelerle doludur. Orhan bu kaleyi fethetmek için önce Koca Bey'i kumandan atayarak "İznimdir var git" buyurmuş. İşte İzmit de "İznim git" sözünün değişmesinden meydana gelmiştir, derler. Bazıları da "İzmagit" veya "İzimgit" derler". İznikmid adı zamanla İzmit'e dönüşmüştür."

İzmit, tarihinde birçok büyük deprem barındırmaktadır. Osmanlı Döneminde 14 Eylül 1509 yılında İstanbul ve İzmit bölgesinde büyük bir deprem daha meydana gelmiş; Süleyman Paşa Medresesi başta olmak üzere 5 cami, 300 ev ile kentin deniz kıyısındaki surlar onarılamayacak biçimde yıkılmıştır.

cumhuriyet dönemi

Cumhuriyet Döneminde ise "Kocaeli" adını alarak günümüze kadar bu isimle gelen Kocaeli'ye İzmit denilse de İzmit, Kocaeli'nin ismi değil bir ilçesidir. Cumhuriyet döneminin başlarında İzmit Kocaeli ilinin merkezi oldu. 1918 tarihinde İzmit'i İngilizler işgal etti. Ancak 27 Ekim 1920 tarihinde İzmit, Yunanlılara verildi. Resmi olarak, İzmit kenti 27 Haziran 1921 tarihinde Türk topraklarına katıldı.

Cumhuriyet'in ilanından yaklaşık 1 yıl sonra 20 Nisan 1924 tarihinde "Kocaeli" adında bir il kuruldu. İzmit ise bu ile bağlanarak günümüzdeki yerini aldı. Kocaeli'de sanayi ve ticaret her dönemde ülkenin ortalamasından daha yüksekte yer almıştır. Kent, iş olanakları ve sanayisinden dolayı göçe açık bir il haline gelmiştir. I. Dünya Savaşı'nın getirdiği yıkımlar sonucu önemini bir süre yitiren ve sırasıyla önce İngilizler (6 Temmuz 1920) ardından Yunanlılar (28 Nisan 1921) tarafından işgal edilen Kocaeli, 28 Haziran 1921 de Türk Orduları tarafından işgalden kurtarıldı.

Kocaeli'nin Başiskele, Darıca, Dilovası, Çayırova, İzmit, Derince, Gebze, Gölcük, Karamürsel, Kandıra, Kartepe ve Körfez olmak üzere toplam on iki ilçesi bulunmaktadır.

büyük gize sfenksi

nursena çiçek

sfenks hakkında genel bilgiler

Dünyadaki en büyük tek-taş heykeli olup 73.5 metre uzunluğunda, 6 metre genişliğinde ve 20 metre yüksekliğindedir. Pençelerinin arasında bir tapınak olan ve yatan aslan biçiminde kafası ile bir firavun başı şeklinde olan bir heykeldir. Aslanlar Antik Mısır mitolojisinde kutsal sayıldıkları için kutsallık ve büyü güçlerin kullanarak firavun mezarlarını ve piramitleri koruması amacıyla inşa edildiği düşünülmektedir. Büyük Gize Sfenks'indeki yüzün Dördüncü Hanedanlık Dönemi'nde, başkent Memphis'te 24 ila 26 yıl hüküm sürdüğü düşünülen 6 Eski Krallık firavunundan biri olan Kefren'in yüzü olduğu tahmin edilmektedir. Yükselen güneşi karşıladığı için Gize Piramitlerinin koruyucusu olduğuna inanılır.

sfenks'in gizemi

Edgar Cayce 1930'lu yıllarda yeni bir astral seyahat denemesindeydi. Cayce ruhun bedeninden ayrılarak binlerce kilometre uzaklıkta ki Mısır piramitlerinin gölgesinde uzanmış dev Sfenks heykelini ziyaret ettiğini belirtti. Trans halinde olan Edgar Cayce dev heykelin patilerinden yer altına uzanan bir tünel gördü ve tünele girerek Sfenks'in altında bulunan binlerce yıldır insanlıktan gizlenen bir odaya ulaştı. Edgar Cayce bu gizemli odada saklanan şeyin insanlığın geçmiş bilgilerini muhafaza eden bir tür kütüphane olduğunu söyledi. Yani onun adlandırmasıyla burası kayıtlar odasıydı. Cayce'ye göre kayıp Atlantis uygarlığı gerçektir ve M.Ö. on bin beş yüzlerde sular altına gömülen Atlantis'ten kurtulan mültecilerin bir kısmı Mısır topraklarına yeni bir uygarlık getirdiler ve geçmişe dair verileri tek tek toplayıp Sfenks'in altında derinliklerde yatan bir odada sakladılar. Hatta piramitlerin ve Sfenks'in yapımında Atlantis'ten kurtulan ve Mısır'da yeni bir medeniyet oluşturan bu insanlara aitti.

Genel kanı Sfenks'in günümüzden yaklaşık 4500 yıl kadar önce IV.Hanedanlık döneminde yapıldığı yönündeydi ama onun yapımı içinde içinde bir çok sırrı barındırdığı için bazı tarih ve araştırmacılar Sfenks'in M.Ö. 10.000 yılında yapılmış olabileceğini öne sürdüler. Bu düşünceye sebep olan ip uçlarından biri de Sfenks'in üzerinde bulunan ve su erezyonu olduğu düşünülen çizgilerdir. Bazı araştırmacılar ve jeologlar Sfenks'in vücudunda ve çevresindeki erezyon izlerini uzun süreli su aşındırmasının sonucu olduğunu öne sürdüler. Bu teori Sfenks'in M.Ö. 10.000'e kadar uzanabileceği fikrini desteklemekle birlikte büyük Nuh tufanı ile olası bağlantılarına kadar tartışmaya yol açmış durumda.

Günümüzden 3500 yıl önce IV.Thutmose bir gece bu heykelin yanında uyuduğunda kendisine bir bildiri geldi ve heykelin etrafındaki kumum temizlerse bunun karşılığında tüm Mısır'ın hükümdarı olacağı söylendi. Thutmose bu rüyayı ilahi bir işaret olarak kabul etmiş ve Sfenks'i kumlar altında çıkararak onarımına başlamıştı bunun üzerine gerçekten de Mısır'ın hükümdarı oldu. Ardından bu rüyayı anlatan ve kendisinin Sfenks'e olan borcunu yerine getirdiğini belgeleyen taş tableti Sfenks'in iki patisinin arasına diktirdi. Fakat IV.Thutmose'den sonraki dönemde heykel tekrardan kumların altına gömüldü.

Sfenks'in genellikle Firavun Kefren'i temsil ettiği düşünülüyor. Bu bağlantı onun Kefren'in kompleksinin bir parçası olarak inşa edilmiş olmasından ve yüzünün Kefren'in bilinen diğer heykelleriyle benzerlik taşıdığı varsayımından kaynaklanıyor ancak yapılan yüz karşılaştırmaları ve detaylı incelemeler yüzün Firavun Kefren'e tam olarak benzemediğine dair kanıtlar ortaya koydu. Bu durum onun hangi tarihte, kim tarafından ve kimi temsilen yapıldığına dair kesin bir sonuca varılmamasına yol açtı.

english jokes

ebru&ela

ENGLISH

Why wish the computer go to the doctor?
Because thes caught a virus!

Why dad the math book look look sad?
Because we had too much problems!

Andy: Aren't you wearing your wedding ring on the wrong finger?
Berg: Yes I am, because I married the wrong woman.

John: Am I the first man you have ever loved?
Linda: Of course. Why do men always ask the same question?

When I was young I didn't like going to weddings. My grandmother would tell me,
" You're next."
However, she stopped saying it after I started saying the same thing to her at
funerals.

sinema köşesi

delfin rojin yanar

---

christopher nolan

Christopher Nolan sinema dünyasında öne çıkan yönetmenlerden biridir. 2024 yılında "Oppenheimer" filmiyle büyük başarı elde etmiş ve En İyi Yönetmen dalında Oscar ödülünü kazanmıştır.

christopher nolan Kimdir?

Christopher Nolan, 30 Temmuz 1970'te Londra'da doğmuş İngiliz-Amerikalı bir film yönetmeni, senarist ve yapımcıdır. Kariyerine 1998 yılında çektiği "Following" filmiyle başlamış, ardından 2000 yılında "Memento" ile uluslararası alanda tanınmıştır.

öne çıkan eserleri

Memento (2000): Hafıza kaybı yaşayan bir adamın intikam arayışını anlatan bu film, kurgusuyla dikkat çekmiştir.

The Dark Knight Üçlemesi (2005-2012): Batman karakterini karanlık ve gerçekçi bir yaklaşımla yeniden yorumladığı bu seri, hem eleştirmenlerden hem de izleyicilerden büyük beğeni topladı.

Inception (2010): Rüya içinde rüya konseptiyle bilinen bu bilim kurgu filmi, karmaşık hikayesi ve görsel efektleriyle öne çıkmıştır.

Interstellar (2014): İnsanlığın hayatta kalma mücadelesini uzay yolculuğu üzerinden anlatan bu film, bilimsel temelleri ve duygusal derinliğiyle dikkat çekmiştir.

KAL'AN

Dunkirk (2017): II. Dünya Savaşı sırasında Dunkirk Tahliyesi'ni üç farklı perspektiften anlatan bu film, savaşın dehşetini çarpıcı bir şekilde yansıtmıştır.

Tenet (2020): Zamanın akışını manipüle eden bir ajan üzerinden ilerleyen bu film, karmaşık yapısıyla izleyicileri etkilemiştir.

Oppenheimer (2024): Atom bombasının geliştirilme sürecini ve J. Robert Oppenheimer'ın hayatını anlatan bu biyografik film, Nolan'a En İyi Yönetmen Oscar'ını kazandırmıştır.

Christopher Nolan, sinemada zaman, hafıza, gerçeklik temalarını derinlemesine işleyen, yenilikçi anlatım teknikleri ve görsel efektleriyle tanınan bir yönetmendir.

2024 yılında öne çıkan diğer yönetmenler arasında Greta Gerwig, Martin Scorsese ve Yorgos Lanthimos gibi isimler de bulunmaktadır.

Ayrıca, 2024 yılında vizyona giren ve dikkat çeken filmler arasında "Dune: Çöl Gezegeni Bölüm İki" ve "Mufasa: Aslan Kral" gibi yapımlar yer almaktadır.

Sinema dünyasında 2024 yılı, hem yönetmenler hem de filmler açısından zengin ve çeşitli bir yıl olmuştur.

film önerileri

1. A Series of Unfortunate Events
2. Dedemin İnsanları
3. Selvi Boylum Al Yazmalım
4. Inside Out
5. The Secret Garden

yakınların uzaklığı

helin eylül demir

bir yığın beton altında
yaşım da çok küçüktü aslında
orada mısın hala bilmiyorum
bir gün çıkacaksın karşıma diliyorum.

zordu buradan seyretmek
geceleri uykusuz kalıp sabah etmek
ne suçu var bu masum bedenlerin
belki annesi belki babası birilerinin.

tut uzanan elimi
çıkart kanayan bedenini
yağmur yağmasın
kokusu kalsın toprağın.

özledim hep bizi
hatırlanamayacak geçmiş
onlar ne yapsın yorgun kalpleri
unutamayacağım bütün bu her şeyi.

KAL'AN

çizim: gül sena albayrak

gökyüzü, yıldızlar ve ben

zeynep bakdur

Gökyüzü nedir bu İhtişam?
Sabah aydınlıktır gece yön bulduran
Yıldızlar durur her zerresinde
Sanki ünlü bir tablodur.

Gelelim bana ümidi kalmamış
Hiçbir şey anlamamış
Olaylar karma karışık
Öyle bakarım gökyüzüne.

Gidelim uzağa, yıldızların yanına
Bakalım parlaklar mı bu kadar
Her güzelliğin arkasında bir şey yatar
Belki yıldızlarda, bir sırdır son kalan

Ümit dolmuş her yanıma
Bakarım her gece uğurlu yıldıza
Bir gece bulamasam ya,
Aramaya uğraşır mıydım acaba?

KAL'AN

Çizim: rabia nur esen

zamanın derinliği

zeynep bakdur

Zamansız yaşandı her şey
Dünler, gelecek ve geçmişler
Ne zaman son gelir bilmem
Ama bekçisiyim ben her zaman

Zamandır beni ben yapan
Bir şey anlamazlar geçen zamandan
Yıkılan hayatlar, biten umutlar
Ama bekçisiyim ben her zaman

İlahi adalet döner mi?
Herkes beklediği düşer mi?
Yanlış gelir belki de üzer mi?
Ama bekçisiyim ben her zaman.

gardiyan

serdar konca

Kalbim, damlayan
Üç beş damla kan
Ne ben masumum
Ne de sen gardiyan

Hayatım, yaşanan
Üç beş dakika an
Ne ben masumum
Ne de sen gardiyan

Ruhum, akla ziyan
Üç beş adım zindan
Ne ben masumum
Ne de sen gardiyan

Sözüm, dile dolan
Üç beş acılı yalan
Ne ben masumum
Ne de sen gardiyan

Kader, içime yazılan
Üç beş sayfa roman
Ne ben masumum
Ne de sen gardiyan

kağıttan uçaklar

serdar konca

Kağıttan uçaklara
yazdım adını
Bir de kalbimin
en saf tarafına
Sen hep öyle bildin ya
Aslında daha da
Fazlası vardı

Şairler nükte sever
Bense senin adını duymayı
Gizli gizli..
Vapurda, gemide, trende..
Masamdaki kağıdın üzerinde
Senin adın yazılı afillice
Seninle boyadım gökyüzünü maviye
Seninle boyadım kırmızıya
Beyazı senin için seçtim
Senin için geçtim karadan

Soğuk taşlara yazdım adını
Bir de kalbimin en derin yerine
Sen hep öyle bildin ya
Aslında daha da
Fazlası vardı

hep sen
süheylî

Gözlerim hep seni aradı,
Her bakışta seni gördü,
Ama ne zaman elimi uzatsam,
Geriye çekildin,
Ve hep bir adım daha uzaklaştın.

Beni, hiç görmedin,
Ama ben her gün seni düşündüm,
Bir adım bile atmadın,
Ve ben, seni sevmenin yükünü
İçimde taşımaktan yoruldum.

Sonsuz bir imkansızlığı sevdim,
Sonsuz bir umudu sevdim,
Her gülüşünde ben kayboldum.
Ama sen, hiç görmedin beni ve ben,
Sonsuz bir yalnızlıkla kalakaldım.

şubat

flanör

Bir tarihe not düşülmüş sözlerim
Arındırılmış uykulardan.
Şimdi nerede korkulacak günlerin özlemi
Şubat yirmi dörtte
Görmediğim o rüya.
Bahçesinde koştüğüm şehirler,
Ayak izlerim
Bahçe hortumu
ve
Dalgalar.

Vuruyorlar
yuvalarından duyulan bir fısıltıyla kıyıya
Oysa ben de evimdeyim.
Rüzgârlarınızı getirmeyin.
Siz o değilsiniz
Gökyüzüne bedelsiniz.
Götürmeyin beni
Doğmadığım yerlere.

Ah, ne aman vermez bir rüya
Kurtaracak beni özlemimden